

17.09.2015, czwartek, 21:30

18.09.2015, piątek, 21:30

Wrocław, kościół Uniwersytecki pw. Najświętszego
Imienia Jezus

Biber – Sonaty misteryjne cz. 1

Biber – Sonaty misteryjne cz. 2

Wykonawcy:

Dmitry Sinkovsky – skrzypce

Luca Pianca – lutnia

Margret Köll – harfa

Olga Watts – klawesyn

Jerzy Trela – aktor

Program:

Heinrich Ignaz Franz von Biber – *Sonaty misteryjne* nr 1–8

♦ **Bilety: VIP 60 zł / N 30 zł / U 20 zł**

Program:

Heinrich Ignaz Franz von Biber – *Sonaty misteryjne* nr 9–15, *Passacaglia g-moll*

♦ **Bilety: VIP 60 zł / N 30 zł / U 20 zł**

„Podjąłem wszelkie starania i, na ile tylko moje skromne zdolności pozwoliły, rozwinąłem umiejętności, aby je [sonaty] napisać. Jeśli tylko wyrazisz, Panie, chęć poznania motywów tego przedsięwzięcia, wyjaśnię Ci, że celem mojego działania było poświęcenie wszystkiego, co napisałem piętnastu Świętym Tajemnicom.” (H.I.F. von Biber)

Sonaty misteryjne lub inaczej *różańcowe* Heinricha Ignaza Franza von Bibera są muzyczną kontemplacją tajemnic różańca. Bardzo popularne katolickie nabożeństwo polega na medytacji nad wydarzeniami z życia Jezusa i Maryi w trakcie powtarzania modlitwy Zdrowaś Mario oraz innych określonych modlitw. Zdarzenia, takie jak zwiastowanie lub ukrzyżowanie, wymykają się ludzkiemu rozumowi, jednak ich rozważanie pogłębia wiarę i zbliża modlącego się do Boga. Biber zaśląnął wśród sobie współczesnych nie tylko jako wirtuoz skrzypiec i kompozytor, ale także intelektualista, zafascynowany barokową teorią afektów i neoplatonizmem w ujęciu chrześcijańskiego mistycyzmu. Dlatego mistyczna modlitwa różańcowa musiała być mu szczególnie bliska.

Piękno, ale i trudność *Sonat* polega na użyciu *scordatury*, czyli niestandardowego stroju skrzypiec. W każdej sonacie (oprócz pierwszej i ostatniej) struny strojone są inaczej. Umożliwia to zastosowanie niezwyklej dwu-, trój- i czterodźwięków, specyficznych barw dla każdej tonacji i charakterystycznego stylu polifonicznego, niemożliwego do osiągnięcia na skrzypcach strojonych standardowo w kwintach. *Scordatura* jest przykładem barokowej ekstrawagancji, ale w *Sonatach misteryjnych* ma głębsze znaczenie. Cykl ten opowiada o sprawach boskich, o świecie duchowym, do którego „zwykle” skrzypce nie miałyby prawa wstępu.

Tak jak treść sonat związana jest z religijnym misterium, a trudność utworu wymaga najwyższego poziomu wtajemniczenia w technikę gry na skrzypcach, tak niecodzienne są losy samego cyklu. Został „odkryty” dopiero w XX wieku, gdy odnaleziono jedyny zachowany rękopis. Intrygujący jest fakt, że Biber nie opublikował dzieła. W pięknej tabulaturze każda z piętnastu tajemnic udekorowana jest ryciną ze znanej w czasach kompozytora XV-wiecznej serii. *Sonaty*, tak jak różaniec, podzielone są na trzy części – Radosną, Bolesną i Chwalebłą – po pięć tajemnic każda.

Sonaty misteryjne stały się najważniejszym dziełem w repertuarze Dmitra Sinkovsky’ego, wirtuoza barokowych skrzypiec. Rosjanin jest ceniony za oszałamiającą technikę i pełne energii występy. Gra na skrzypcach zbudowanych przez Francesca Ruggieriego w Cremonie w 1675, a więc za życia Bibera, który sam prawdopodobnie używał podobnego instrumentu. Ze względu na konieczność wykorzystania różnych strojów wykonanie *Sonat misteryjnych* na jednym koncercie wymaga użycia kilku par skrzypiec, dlatego Sinkovsky zagra też na instrumentach Alexandra Rabinowicha. Fragmenty Ewangelii, odnoszące się do poszczególnych tajemnic różańca, odczyta mistrz słowa – Jerzy Trela.